

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, BIRŽELIO–JUNE 27, 2019 • Vol. CX NR. 75

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-26-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuviškos Joninės – šalia
Columbijos upės – 4 psl.

Kas yra mūsų Marytė? – 5 psl.

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 15 dienų

Užsienio lietuviai studentai stažuojasi Lietuvoje

Štai mes – visa „Bring Together Lithuania / Jungtis Lietuvai“ 2019 metų grupė, pasirengusi 6 savaites dirbti, mokytis ir pramogauti Lietuvoje.

Lietuvoje nuo birželio 15 dienos stažuojasi lietuvių kilmės studentų grupė iš viso pasaulio (17 vaikinių ir merginų, tarp jų – ir JAV gyvenančių lietuvių studentų). Visi jie dalyvauja vasaros stažučių programoje „Bring Together Lithuania/Jungtis Lietuvai“, kuri yra inicijuota ir remiama Kazickų šeimos fondo. Ši programa suteikia Lietuvos diasporos 18–26 metų jaunimui galimybę įgyti pro-

fesionalių įgūdžių, susipažinti su kitais lietuviais iš viso pasaulio, savo akimis pamatyti modernią Lietuvą. Šešių savaitių vasaros stažučių programos metu studentai ne tik turi galimybę pasisemti patirties pirmaujančiose šalies verslo bendrovėse ir organizacijose, bet ir susipažinti su Lietuvos valstybe.

– 7 psl.

„Misija Sibiras“ – dar vienas išbandymas Čikagos lietuvei

Į kelionę su draugėmis po Costa Rica.

M. Čyvaitės asmeninio albumo nuotr.

Marija Čyvaitė – antroji Amerikos lietuvaitė, dalyvausianti žygyje „Misija Sibiras“. Aistringa keliautoja, savanorė, šiemet baigė sociologijos studijas ir ką tik grįžo iš kelionės po Costa Rica. Kalbiname Mariją, prašydami plačiau papasakoti apie vasaros planus ir ekspediciją į Sibirą.

Marija, papasakok, prašau, apie savo studijas.

Šį pavasarį baigiau bakalauro studijas nedideliame privačiame Wooster koledže, Ohio valstijoje. Studijavau sociologiją bei rusistiką, kuri apėmė kalbą, literatūrą, geografiją, politiką ir kt. Studijuoti sociologiją pasirinkau neatsitiktinai, jau gana seniai domiuosi žmonių santykiais, visuomenės veikimo principais, tuo pačiu sociologija. Tai yra labai universalus mokslas, glaudžiai susijęs tiek su psichologija, tiek su politika, tiek su pedagogika. Kaip tik pastarojoje srityje aš matau savo ateitį, norėčiau dirbti mokslo įstaigos administracijoje, studentų priėmimo ar sociologijos tyrimų srityje.

– 6 psl.

Valdžia nieko negadina. Gadina baimė prarasti valdžią. – John Steinbeck.

Tikrovė ir fantazija filme apie Černobylį

Iki HBO seriale „Černobylis“, kuris buvo filmuotas Lietuvoje, Vilniaus gyvenamajame Fabijoniškių mikrorajone ir Ignalinos atominėje elektrinėje, pasaulis mažai žinojo apie didžiausią avariją įvaldyto atomo amžiuje. Atominio reaktoriaus sprogimui Ukrainoje veikusioje atominėje elektrinėje negali lygintis netgi garsioji atominė bomba, 1945 m. JAV numesta ant Japonijos miestų Hirosimos ir Nagasaki. Valant dulkes nuo šios katastrofos istorijos, be abejo, filmo statytojams kai kada teko pasitelkti išmonę, nes reikėjo atkurti įvykius prieš 70 metų už geležinės uždangos, kuri buvo pridengusi visą tiesą. Tad kyla klausimas – kas filme „Černobylis“ yra tiesa, o kas fantazija?

Nors realiojo Černobylio žmonės kalbėjo ne angliškai, o rusiškai arba ukrainietišškai, bet visi faktai, be abejo, yra tikri, tik juos atskleisti filmo statytojai kartais sukurdavo naują personažą, kuris išsakytų kurią nors filmo kelią mintį. Taip pat reikėjo sukurti kai kurias situacijas ir dialogus, kurie galėjo vykti tarp nelaimės ištiktų darbuotojų arba valdžios sluoksniuose.

Štai pirmojoje serijoje Kurčiatovo atominės energetikos instituto direktorius Valerijus Legasovas į juostą įrašo savo prisiminimus apie Černobylio avariją su iki tol mažai žinomais faktais ir nusižudo. Šis žmogus tikrai gyveno, tik nusižudė po poros metų. Taip pasielgti jį privertė sovietinės valdžios elgesys – tipiškas visai išsigimusiai komunistinei sistemai. Atominės energetikos specialistas negalėjo nutylėti sprogimo priežasčių ir kai kurias išdėstė Tarptautinei atominės energetikos komisijai pateikdamas ataskaitą 1986 m. rugpjūtį. Dėl to buvo ypač nepatenkinta SSRS valdžia, nes tai rodė ne tik netvarką atominėse elektrinėse, bet ir rusiškų atominų reaktorių netobulumą. Sovietai bijojo, kad nebūtų uždrausti RBMK tipo, kurių vienas sprogo Černobylyje, reaktoriai. Nors iš tiesų jie buvo nesaugūs. V. Legasovas tai suprato ir siekė perspėti pasaulį, kad neivyktų dar didesnės katastrofos, kuri galėjo sunaikinti dalį Europos. Bet jį kankino sąžinė dėl to, kad dėl sovietinės valdžios, kuri manė, kad jis ir taip pasakė per daug, spaudimo jis nepasakė visko. Tai buvo viena jo savižudybės priežasčių. Kitos – jis praktiškai buvo išmestas iš visuomenės – nors buvo vienas iš pagrindinių avarijos likvidavimo organizatorių, gavęs didelę dozę radiacijos, kurios pasekmės jau buvo pradėjęs jausti. Jis nebuvo pristatytas valstybiniam apdovanojimui, kaip kiti jo bendradarbiai, netgi buvo atleistas iš pareigų, o minint antrašias Černobylio avarijos metines, jo pavardė nebuvo net paminėta. Už gyvenimo žygdarbį jis Rusijos didvyrio ordinu buvo apdovanotas jau po mirties 1996 m., kai Rusijos prezidentu tapo Borisas Jelcinas.

Pirmosios serijos pavadinimas „1:23:45“ iš tikrųjų yra tikslus laikas, kuomet 1986 m. balandžio 26 d. sprogo ketvirtojo Černobylio elektrinės reaktoriaus branduolys. Tiesa, priešgaisrinė signalizacija suveikė tik po poros minučių, kai laikrodis jau

rodė 1:26:03. Tikra yra ir tai, kad niekas nei pačioje elektrinėje, nei Maskvoje netikėjo, kad galėjo sprogti atominis reaktorius. (Iki Černobylio katastrofos ištis buvo manoma, kad sprogti reaktorius negali. Netgi pats inžinierių dialogas filme po nelaimės yra paremtas tikru pokalbiu, įvykusi elektrinėje po katastrofos. Jį savo knygoje „Černobylio balsai“ užfiksavo baltarusių rašytoja ir žurnalistė Svetlana Aleksijevič.) Visi buvo įsitikinę, kad rusiškos gamybos reaktoriai yra saugūs. Buvo manoma, kad sprogo vienas iš vandens rezervuarų, ir elektrinės vyriausieji inžinieriai darbuotojams liepė toliau pumpuoti į jį vandenį. Klaidos buvo daromos viena po kitos – kaip elgtis tokiu atveju, niekas nežinojo ir nebuvo pasiruošęs. Praktiškai į atominę pragarą buvo siunčiami dešimtys, šimtai žmonių – gyvų skydų. Tiesa, iš pradžių, kaip rodo serialas, avarijos vietą buvo bandoma išvalyti nuotoliniu būdu

valdomais robotais. Tačiau jie nuolat gesdavo, ir galiausiai buvo pasiūsti žmonės. Baisiausia – kad dažniausiai neapgalvotai. Pvz., veltui buvo kasamas tunelis po reaktoriaus grindimis, kad požeminių vandenių nepasiektų radioaktyvi lava ir ją būtų galima nukreipti į šoną. Lava pro grindis neprasisiveržė, bet nuo radiacijos ilgainiui mirė 100 iš 400 angliakasių, atsiųstų iš artimiausių anglies kasyklų Tuloje ir Donbase kasti tunelio. Černobylio aukų niekas nėra tiksliai paskaičiavęs. Dabar manoma, kad dėl radiacijos žuvo dešimtys tūkstančių. Taip pat ir vyrų iš Lietuvos, kurie buvo siunčiami kaip karo prievolė. Grįžusieji susibūrė į Černobylio draugiją, kuri natūraliai mažėjo ir mažėjo dėl radiacijos sukeltų ligų.

Tikra yra ir tai, kad vienas iš inžinierių buvo pasiūstas ant stogo įvertinti kas įvyko. Ten jis gavo radiacijos dozę, kuri jį nužudė po kelių dienų, o kai grįžęs pranešė, kad reaktorius sprogo, vyresnieji vis tiek atsisakė juo patikėti. Tikrai gyveno ir 25 m. gaisrininkas Vasilijus Ignatenko, kuris buvo išsiųstas gesinti tarsi eilinio gaisro – ugniagesiai neturėjo jokios apsauginės aprangos. Vasilijus mirė po keliolikos dienų baisiose kančiose – jo kūnas buvo ištisa pūliuojanti žaizda. Jį aplankiusi žmona Liudmila buvo nėščia, o kūdikis neišgyveno dėl įgimtos širdies ydos, prie kurios prisidėjo ir radiacija, gauta lankant vyrą. Gaisrininko personažas seriale yra paremtas žmonos vėlesniu pasakojimu. „Jis tuštinosi 20–30 kartų per dieną, o išmatos buvo kupinos kraujo ir gleivių. Jam oda luposi nuo rankų ir kojų. Visą jo kūną dengė votys. Kai jis versdavosi ant kito šono, jam kuokštais krito plaukai“, – taip 2015 m. pasakojo L. Ignatenko. Gaisrininkas buvo palaidotas be batų – jo pėdos buvo per daug ištinusios. Būtent dėl to 3-io

sios „Černobylis“ serijos pabaigoje žmona rankose laiko vyro batus... O tokių ugniagesių, atsiųstų gesinti reaktoriaus, buvo 27. Jie visi neišgyveno ilgiau negu kelias savaites.

Pripetės miestelis, kurio žmonės dirbo atominėje elektrinėje, iš tiesų nebuvo evakuotas 36 valandas po avarijos. Kitą rytą vaikai dar ėjo į mokyklą. Pripetėje gyveno apie 50 tūkst. žmonių, jie nebuvo informuoti apie sprogimo pasekmes ir išvažiuodami manė, kad vyksta kelioms dienoms. Iš tiesų jie namo negrįžo niekada.

O štai Ulanos Chomiuk, Branduolinės fizikos specialistės, personažas yra filmo kūrėjų išgalvotas, bet viskas, ką ji sako ir daro, yra tikra – tai realybėje vykusių dialogų bei veiksmų atkartojimai. Ulaną išreiškia įvairių mokslininkų, kurie dirbo, siekdami kuo greičiau išsiaiškinti, kaip apsisaugoti nuo pavojingų Černobylio avarijos pasekmių, siekius.

Esminis tikrovės ir filmo skirtumas atsispindi teisme, kuriame buvo teisiami darbuotojai. Realybėje visa atsakomybė buvo sukrauta ant jų pečių. Iš tiesų, kaip pripažįsta pasaulio ekspertai, kalta buvo RBMK reaktorių sistema. Realybėje teismo posėdis buvo labiau parodomasis, siekiant parodyti, kad kaltieji buvo rasti, o teisingumas įvykdytas. O iš tiesų į teismą svarbiausias liudytojas, kuris vadovavo avarijos pasekmių likvidavimui – V. Legasovas – net nebuvo pakviestas. Tikra yra tai, kad inžinieriai nežinojo, jog sistema, turinti sustabdyti elektrinę kritiniu atveju, neveikia taip, kaip turėtų. Dabar atsakingais dėl nelaimės Pasaulinė atominės energetikos asociacija laiko tiek „nepakankamai apmokytą personalą“, tiek „ydingą reaktoriaus projektą“.

Parengta pagal 15min.lt

Filmui apie Černobylį abejingų nėra

Vieni filmą apie didžiausią pasaulyje atominę katastrofą giria, kiti mano, kad jis nėra tikslus. Štai Černobylio avarijos padarinių likvidavime dalyvavęs majoras Michailas Bergmanas Rusijos laikraščiu „Moskovskij komsomolec“ pareiškė, likvidavimo darbai seriale „Černobylis“ iš esmės pavaizduoti teisingai, tačiau jis netiki, kad akademikas Valerijus Legasovas, kuris vadovavo avarijos likvidavimui ir kuris yra vienas iš filmo herojų, nusižudė (pasikorė), – tokia buvo paskelbta oficiali versija ir taip pateikiama filme. 70-metis M. Bergmanas mano, kad Legasovas buvo nužudytas, nes nuolat kritikavo valdžią už Černobylio elektrinės konstrukciją, už paskubomis vykdytą jos statybą ir neįrengtą apsaugą.

Tuomet M. Bergmanas buvo 38-erių metų vyresnysis karininkas, kurį 1986 m. pavasarį išsiuntė į Černobylį karo komendantu. Per pusantro mėnesio (nes nebuvo kam jo pakeisti) jis neteko 23 kilogramų, negalėjo pats judėti, jam smarkiai krito kraujo spaudimas (80x50), jis patyrė gaubtinės žarnos spindulinį nudegimą, todėl nuolat viduriavo. Anot jo, visi avarijos likvidatoriai masiškai viduriavo, bet seriale „Černobylis“ siužete šios detalės nėra.

M. Bergmanas paminklą statytų dviem Černobylio avarijos likvidatoriams – V. Legasovui ir tuometiniam SSRS cheminių pajėgų vadui generolui pulkininkui Vladimirui Pikalovui, apie kurį seriale neužsiminta. Jis padarė viską, kad radiacija nepasklistų toliau. Nepaisant gautos aukštos spinduliuotės, V. Pikalovas išgyveno iki 2003 m.

Parengta pagal Irytas.lt

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday

and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą] paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petruskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Užderėjo pasiūlymų, kaip stiprinti išeivių ryšį su gimtine

Galima manyti, kad aktyviau nei paprastai prezidento rinkimuose ir referendume dalyvavę užsienio lietuviai pažadino ir Lietuvos politikus, kurie susirūpino išeivių ryšiais su tėvyne. Štai liberalai Seime iškart po rinkimų įregistravo rezoliucijos projektą, kurį priėmus Vyriausioji rinkimų komisija turėtų suformuoti atskirą užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių apygardą, o užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pasiūlė suformuoti net dvi. Į liberalų pasiūlymą atsiliėpė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos Seime narys Jurgis Razma, kuris nepritaria atskirų apygardų išeiviams steigimui. Jis sako, kad įgyvendinant tokius pasiūlymus iškiltų sunkiai įveikiamų konstitucinių problemų.

„Prisiminkime, kad Konstitucinis Teismas yra pasisakęs, kad rinkimų apygardų rinkėjų skaičiai turi būti beveik vienodi, negali skirtis daugiau kaip penkiais procentais. Po tokio sprendimo Z. Vai-gausko vadovaujama VRK turėjo skubotai keisti rinkimų apygardų ribas. Neįmanoma įsivaizduoti, kad užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių būtų kaip tik tiek, kad juos surašius į vieną ar dvi apygardas, jų skaičius idealiai sutaptų su Lietuvo-

je suformuotų apygardų rinkėjų skaičiumi. Net jei-gu toks stebuklas ir būtų įmanomas, vis vien ne-siūlyčiau to daryti”, – sako J. Razma ir mano, kad tai ne kas geriau, kaip yra dabar – kai užsienio lietuviai balsuoja Vilniaus Naujamiesčio apygardoje, o savi-valdybių rinkimuose – Vilniaus miesto savivaldybėje.

„Bet ar iš Kauno, Rokiškio ar Plungės išvyku-siam į užsienį lietuviui labai jau rūpi, kas bus iš-rinktas Vilniaus miesto meru ar kas bus išrinktas Seimo nariu Vilniaus m. vienmandatėje apygardo-je? – abejoja Seimo narys. – Deja, balsuoti už kitų apy-gardų kandidatus užsienio lietuviai šiandien netu-ri galimybės. Manau, kad tokią galimybę reikia su-daryti ir tai padaryti nėra taip jau sudėtinga: tiesiog reikia leisti užsienio lietuviams užsiregistruoti bal-suoti toje Lietuvos apygardoje, kurioje jie nori. Ne-abejoju, kad dauguma jų užsiregistruos į savo gim-tąją apygardą ar į tą, kurioje paskutinį kartą gyveno prieš išvykdami į užsienį. Neabejoju, kad jiems rūpi, kas bus išrinktas būtent jo gimtojo krašto me-ru ar atstovu Seime. Padarę tokį pakeitimą sustip-rintume užsienio lietuvių ryšį su gimtuoju kraštu, paskatintume juos dar labiau domėtis ne tik šalies, bet ir jo gimtojo krašto politiniu gyvenimu, o kartu

didintume ir jų sugrįžimo į Lietuvą tikimybę”, – sako ilgametis Seimo narys J. Razma.

Jis pripažįsta, kad toks sprendimas keltų pa-pildomų organizacinių rūpesčių Vyriausiajai rin-kimų komisijai – reiktų išplatinti visus 70 (ar 60 sa-ivaldos rinkimams) skirtingus biuletenius, o ne vie-nodus kaip dabar, bet politikas mano, kad tai tikrai įveikiama problema. O sprendimą gerokai paleng-vintų internetinio balsavimo galimybės užsienyje gy-venantiems lietuviams įteisinimas.

Tokią pasiūlymą Jurgis Razma jau pateikė Sei-mui, teikdamas pataisas minėtam liberalų Seimo re-zoliucijos projektui, kurio Seimas dar nesvarstė.

Šio politiko nuomone, į Seimą galėtų būti ren-kami ir užsienyje gyvenantys lietuviai, bet tai reik-tų spresti ne per atskiros apygardos (apygardų) for-mavimą, o užsienio lietuvius įtraukiant į partijų rin-kimų sąrašus. Razma mano, kad rinkėjai Lietuvo-jė netgi mieliau už juos balsuotų ir labiau juos rei-tinguotų negu Lietuvoje gyvenančius kandidatus. Ir pateikia pavyzdį, kai 1996 m. Tėvynės sąjungos są-rašo kandidatas Vytautas Dudėnas iš JAV buvo iš-rinktas į Seimą ir svariai prisidėjo prie Lietuvos ban-kų ir finansų sistemos kūrimo. Dar galima paminėti, kad Seimo nariais yra buvę dr. Kazys Bobelis, Krikščionių demokratų sąjungos iškeltas Mari-jampolės apygardoje; prof. Feliksas Palubinskas, iš-rinktas pagal Krikščionių demokratų partijos są-rašą, o Romanas Algimantas Sedlickas – pagal Libe-ralų sąjungos sąrašą.

Parengta pagal delfi.lt

Kauniečiai Čikagoje pagerbė „Bauhaus“ judėjimą

Birželio 25–27 dienomis didžiausioje Či-kagos parodų erdvėje, McCormick Pla-ce, vyksta dizaino paroda „Global-Shop“. Rengiama jau daugiau kaip ket-virtį šimtmečio, ši paroda atspindi nau-jausias ir geriausias parduotuvių, vieš-bučių, namų ir biurų interjerų idėjas.

Specialiai šiai parodai sukurta ir modernizmo pradininkų „Bau-haus“ 100-mečiui paminėti skirtą modernių baldų kolekciją čia pristato jauna Kauno įmonė FITSOUT. Kau-niečių produkcija išdėstyta net 20 180 kv. m plote ir iš tolo traukia akį uni-kaliu dizainu bei puikia kokybe. Įmo-nės verslo plėtos direktorė Arūnė Džiugelienė džiaugiasi galimybe da-lyvauti parodoje, kuri suteikia įmonei progą parodyti savo galimybes ir pa-sidalinti naujausiomis idėjomis su bendraminčiais.

Baldai, įkvėpti Art Deco

Pirmoji kolekcija skirta Kauno architektūrai

Baldų gamybos ir unikalių inter-jero dizaino sprendimų fabrikas FIT-SOUT savo pirmuosius inovatyvius gaminius visuomenei pristatė visai neseniai, tik kiek daugiau nei prieš me-tus. Jie buvo įkvėpti pasaulyje įver-tintos Kauno Art Deco architektūros.

Kaip žinia, 2016 m. leidinys „The Guar-dian“ Kauną įtraukė į Europos mies-tų dešimtuką, geriausiai atspindin-čių Art Deco architektūros stilių. Pir-mąją kolekciją bendrovė ir sukūrė specialiai atiduodama pagarbą Kauno miestui, kuriame dirbs bei sieks pri-statyti FITSOUT aukštus gamybos standartus, kūrybiškumą.

Idėja perkelti Kauno architektūros stiliaus elementus atkreipė tarptauti-nių leidinių dėmesį, tarp jų ir „Frame“. Šis pasaulinis leidinys, turintis ypa-tingai aukštą atrankos kartelę, aprašė kolekciją savo internetiniame tinkla-lapyje, o nuotrauką išspausdino pir-muosiuose žurnalo puslapiuose. Ko-lekcijos apžvalga tokio lygio leidinyje, kurį skaito interjero dizaino profesio-nalai visame pasaulyje, besikurian-čiai Lietuvos kompanijai buvo aukš-čiausio lygio įvertinimas.

Šis Kauno baldų fabrikas, be abe-jonės, yra viena moderniausių baldų gamyklų Centrinėje Europoje, iki 2022 m. užsibrėžusi įdarbinti iki 800 įvairių savo srities profesionalų, galinčių įgy-vendinti aukščiausius keliamus rei-kalavimus baldų kokybei ir išskirti-numui pasiekti.

„Aukštos kvalifikacijos profesio-nalai ir geriausi technologiniai spren-dimai vienareikšmiškai yra mūsų įmo-nės prioritetas. Tačiau išskirtinumo negalime pasiekti be pačių pažan-giausių rinkos technologijų”, – sakė FITSOUT direktorius Jonas Stragis, komentuodamas gamyklos įsigytą ita-lų gamintojo „Adige“ metalo apdirbi-mo įrengimą su įmontuotu ypatingo tikslumo lazeriu.

Lankėsi generaliniame konsulate

Priimdamas Čikagoje viešinčius FITSOUT vadovą J. Stragi ir įmonės verslo plėtos direktorę Arūnę Džiugelienę LR generalinis konsulas Mantvydas Bekešius pasidžiaugė:

„Smagu, jog lietuvių verslas žvel-gia ne tik į JAV pakrančių regionus,

bet atranda Amerikos Vidurio Vaka-rus, kur verslo atmosfera yra ypač pa-lanki gamybai, prekybai bei plėtrai į pasaulinę rinką. Manau, FITSOUT produkcija ar paslaugos, kaip ir klien-tai, tokie kaip ‚Selfridges‘, ‚Burberry‘ ar ‚Ralph Lauren‘ yra unikalūs, tad stengsimės jiems padėti rasti tinkamų verslo kontaktų Čikagoje.”

Susitikime M. Bekešius taip pat pristatė Čikagoje vykstančias pagrindines interjero dizaino industrijos pa-

rodas bei konferencijas, kalbėjo apie Konsulato veiklą ekonominės plėtos srityje. Įmonės vadovas J. Stragis savo ruožtu pakvietė generalinį konsulą apsilankyti FITSOUT gamykloje.

Kita paroda, kurioje kompanija pristatys savo kūrybinį, inžinerinį ir techninį potencialą bus 2020 Dussel-dorfe, Vokietijoje organizuojamame „Euroshop”.

„Draugo” inf.

Lietuvių baldų ekspozicija Čikagoje vykstančioje parodoje „GlobalShop”. „Facebook” nuotraukos

TELKINIAI

PORTLAND, OR

Ėjome pro žolynais papuoštus apeiginius Joninių vartus.

Vainikų plukdymas Columbijos upe – skambant lietuviškomis dainoms.

Lietuviškos Joninės – šalia Columbijos upės šventė Portlando lietuviai

...Buvo naktys švento Jono, laužai degė paupy...

GRAŽINA KAZILIENĖ

Birželio 22-osios popietę Portlando /Vancouverio lietuviai rinkosi į tradicinę Joninių, arba Rasos, šventę. Joninės nuo seno yra viena mėgstamiausių tautinių lietuviškų švenčių, turinti galias tradicijas, siekiančias pagonybės laikus, apgaubtos magiškų burtų ir garsėjančios paslaptingo paparčio žiedo ieškojimu...

Jau tapo gražia tradicija Portlando lietuvių bendruomenėje Saulėgrįžos, arba Vasaros pradžios, šventę švęsti vaizdingame Rooster Rock Parke (Corbett, OR), šalia Columbia upės.

Tad ir šiemet, „Farmer's Insurance“ kompanijos atstovo, nenuilstančio visų renginių dalyvio Lauryno Misevičiaus dėka gavome nemažą alučio statinaitę, kurią paaukojo „Widmer“ alaus darykla, rinkomės švęsti Joninių...

Pirmieji, kaip visada, į šventę atskubėjo valdybos pirmininkė Giedrė su vyru Vilmantu, Laurynas, Gregory, Kantas, Gražina ir kiti savanoriai.

Merginos ir moterys skubėjo iš įvairiaspalvių pievos gėlių bei žolynų pinti vainikus, vyrai rikiavo stalus, rūpinosi, kur pastatyti alučio statinę, kaip sumontuoti pavėsinę, pajungti muziką.

Senovėje Lietuvos merginos eidavo į mišką ir rinkdavo įvairias gėles, kurias vėliau naudojo spalvingiems vainikėliams. Pagal tradiciją merginos vainiką turėjo sudaryti bent devynios skirtingos gėlės. Tuo tarpu vaikinai pindavo vainiką iš ąžuolo šakų, kurios simbolizavo galią ir brandą. Kai ateidavo naktis, vienišiai žmonės paleisdavo savo vainikus plaukti upe. Jei šalia gėlių vainiko plūduriuos ąžuolo vainikas, tai reiškia, kad šie du žmonės iki metų pabaigos susituoks. Joninių vidurnaktį merginos į upę mesdavo vainikėlius: jei jis nuplaukia toli – greitai ir toli išvažiuos, o jei sukasi vietoje – liks netekėjusi...

Netrukus ilgamečio vietos Lietuvių Bendruomenės pirmininko Viliaus Žalpio vadovaujami, ėmėmės svarbiausių tradicinių Joninių elementų – kupolės ir simbolinių apeigi-

nių apsivalymo vartų montavimo. Juos vyrai gražiai apipynė ąžuolo lapais, tujų šakelėmis ir papuošė ąžuolo lapų vainiku. Vėliau, išklausę mūsų skaitovų – Viliaus ir Eugenijaus – pasakojimo apie Joninių ritualus ir tradicijas, visi drauge ėjome pro apsivalymo vartus, dainuodami liaudišką sutartinę „Oi, ta-ta, Kupolė graži!..“

„Vainikėlį pinsiu, ant galvelės dėsiu...“

Nuo seno merginos Joninių rytą prausdavosi rasa – tai turėjo padaryti veidą skaistesnį, gražesnį. Upėse, ežeruose buvo maudomasi, norint apsivalyti nuo nuodėmių ir visus ateinančius metus apsisaugoti nuo ligų. Vanduo šią naktį suteikia gyvasties, žvalumo ir stiprybės. Norinčioms sužinoti apie savo ateitį, reikia Joninių naktį iškasti veleną ir apversti, o kitą rytą žiūrėti, ką randa ant velenos. Jei kirminas – tai vaikas, šakelė – kapas, vabalas – jaunikis, pilkas vabalas – vyras bus prasiokas, margas – valdininkas, žalias – ūkininkas.

Eisena sustojo prie laukymėje augančio šermukšnio. Čia Vilius dar kartą priminė keletą populiariausių Joninių žaidimų, magiškų spėjimų, kurie buvo neatsiejama jaunimo linksmybių dalis: pavyzdžiui, ankstų rytą nuogam išsivilioti rasotoj pievoj, – kad būtum stiprus ir drąsus ir jokios „kvabos“ prie tavęs nekitų...

O tada visi sustojome ratu, ir merginos bei moterys turėjo mesti kuo aukščiau į orą savo vainikus, stengiantis, kad jie užsikabintų ant šermukšnio šakos ir nenukristų... Jei pavyko – laimingoji traukdavo iš pintinės gerą „burtą“ arba palinkėjimą atečiai, jei ne – nelabai gerą, dažniausiai kokią šmaikštą, pamokantį arba ne-

piktai pašiepiantį posakį...

Žaidimui pasibaigus ėjome ratu, skambant tradicinėms Joninių dainoms – „Pjoviau šieną per visą dieną...“ ir „Panedėlės dieną pjovė Jonas šieną“, vėliau smagiai užtraukėme „Švento Jono vakarėlį susitikt tave norėjau“...

Na, o po šių linksmybių, kurios praskaidrino mūsų sielas, atėjo laikas duoti peno ir kūnui – visi skubėjome prie vaišių stalo, kur mūsų laukė tradiciniai lietuviški patiekalai: šalti-barščiai su bulvėmis, bulviniai blynai, silkutė, mėsos suktinukai, virta karka ir žirniai su spirgučiais, kepta duonelė su česnakais, įvairūs kepsneliai, salotos ir daugybė kitų skanumynų... tikra puota!..

Jaunimas nusprendė išmėginti jėgas futbolo aikštėje, kiti tiesiog šnekučiavosi, gėrėjosi nuostabia Oregono gamta bei mėgavosi šiltais, pro debesų virtinę vis pasirodančios saulutės spinduliais... Netrukus visi patraukėme link Columbijos upės, kur merginos plukdė vainikus ir dainavo Joninių bei kitas tradicines lietuvių liaudies dainas, kurios nuvilnijo, nuaidėjo upės pakrante toli toli... Galbūt ne vienas, užliūliuotas pažįstamos melodijos garsų, prisiminė Lietuvą, tuos laikus, kai švęsdavome Joninių, arba Rasos, šventę gimtojoje šaly... Buvo ir gaudų, ir gera, kad nepamiršome gražiausių lietuviškų švenčių ir tradicijų, kad puoselėjame jas svetur, toli nuo savo tėvynės Lietuvos...

Senovės lietuviai tikėjo, kad po ilgiausios vasaros dienos ateinančios trumpiausios nakties metu piktosios dvasios užkariauja miškus... Tačiau drąsiausieji kasmet vis tiek brisdavo gilyn į mišką, ieškodami paparčio žiedo. Pasak legendos, tas, kuris suras paparčio žiedą, taps išminčiu mi ir sužinos visas pasaulio paslaptis... Net ir dabar, po daugelio metų, nors žmonės puikiai supranta, kad paparčio žiedas neegzistuoja, jo ieškojimas yra neatskiriama magiško Joninių ritualo dalis.

Todėl ir mūsų šventės kulminacija tapo paparčio žiedo ieškojimas... o kas jį surado – paslaptis!.. Nes jei išplepėsi – neišsipildys burtai... Taigi – paparčio žiedas – kaip neišsipildžiusios svajonės simbolis. Svajonės turėti neįprastų galių, viršijančių kitų žmonių gebėjimus...

Na, o tiems, kas jo šiemet nerado, nusiminti tikrai neverta: susirinkome į draugišką būrį, pabuvome kartu,

Mažasis Joninių šventės dalyvis – Rokas.

dar kartą prisilietėme prie mūsų senovės baltų mitologijos ir tradicijų – vien tai savaime jau yra didelis džiaugsmas!..

Esame labai dėkingi savo bendruomenės nariams, susirinkusiems į tokį gausų būrį šią nuostabią vasaros dieną, o mūsų bendruomenės valdybai ir ypač jos pirmininkei Giedrei Babarskienei – už šaunų darbą organizuojant Joninių šventę. Valio!..

Šventės dalyviai – Ingrida Babarskienė ir John Rowell, kuriam, kaip ir dera Jonui, teko ąžuolo lapų vainikas.

Mokyklos tėvų komiteto pirmininkas Linas Venckus ir M. Newsom.

Tūkstančio mylių kelionė prasideda mažu žingsneliu

Lao-Dzu, kinų patarlė

VITALIJA VIRBUKIENĖ

...Gyvenu tarp žmonių, esu šalia žmonių, einu per gyvenimą su žmonėmis. Sėdame už stalo, žiūrime vienas kitam į akis, spaudžiame bičiulio ranką, sakome nuoširdų žodį, ir mums visiems gera.

Patys to nejausdami, mes vienas kitą pakylėjame savo geru darbu, padrašinančiu žvilgsniu, švelniu žodžiu. Visi mes vienas kitam esame skolingi, tik nežinome kiek ir ko. Bet visi mes esame davę aplinkiniams daug to, kas kažkam praskaidrino rūškaną dieną, išlygino raukšlę ant veido, padovanojo ramų atodūšį naktyje.

Bandome suskaičiuoti visus, pakylėjusius mus. Neįmanoma – vieni

veidai ryškesni, kiti – tik nepažįstami praeiviai. Ir visi kaip paukščiai po šapelį gerumo sunesė į manąjį pakylėjimo kalną...

Neprisimenu, kur šiuos žodžius perskaičiau ar išgirdau, bet jaučiu, kaip kiekvienas pasakytas žodis tinka mūsų Marytei. Kas yra mūsų Marytė?

Tai Los Angeles Šv. Kazimiero li-tuanistinės mokyklos direktorė Marytė Sandanavičiūtė-Newsom. Baigdami šiuos mokslo metus negalėjome nepaminti tų, kurie ypač daug metų paskyrė mūsų mokyklai, kad ji gyvuotų, – mokykla rudenį švęs SEPTYNIAS-DEŠIMTMETĮ. Taigi mūsų mokykloje 40 metų (nuo 1978 m.) mokytojauja ir 30 metų (nuo 1987 m.) jai vadovauja direktorė Marytė.

Surengti staigmeną, nežinant ar nepasitarus su Maryte praktiškai nei-

manoma, nes ji viską mato, pastebi, pasiteirauja..., bet, atrodo, kad mums pavyko. Galvojome, kūrėme, rašėme, piešėme, rinkome, dėliojojame visas detales, ir per gana trumpą laikotarpį su-ruošėme nuoširdų dabartinių ir buvusių mokinių, kolegų ir mokinių tėvelių, parapijiečių ir lietuvių bendruomenės sveikinimą – video montažą.

Nuoširdžiais ir šiltais prisiminimais, kaip apie buvusią jauną mokytoją, tik atvykusią iš New Yorko, ir dabar kaip apie kolegę ir mokyklos direktorę, pasidalino mokytoja Gailė Radvenis-Hayden. Su sveikinimais prisijungė parapijos klebonas Tomas Karanauskas, LR generalinis konsulas Los Angeles Darius Gaidys, JAV LB Vakarų pakrantės apygardos pirmininkas Raimundas Šilkaitis, mokyklos tarybos pirmininkas Linas Venckus, JAV LB Švietimo tarybos padėką ir premiją įteikė Danguolė Navickienė, buvusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė.

Džiaugiamės, kad visi galime būti mokyklos dalimi, kartu su Maryte kurti sėkmingą mokyklos ateitį. Tai ji yra mokyklos širdis, kuri suka visą mokyklos gyvenimą ir švietėjišką veiklą, puiki savo dalyko žinovė ir specialistė, savo patarimais padedanti spręsti problemas. Marytė visada didžiuojasi ir brangina, kad ji gavo brangiausią tėvų

Gražiausios gėlės – nuo mokinių.

dovaną – sugebėjimą kalbėti lietuvių kalba ir skirti savo meilę Lietuvai. 2012 m. tai įvertino JAV LB Švietimo taryba, Marytei Sandanavičiūtei-Newsom paskirdama Nusipelnusio švietėjo vardą ir premiją.

Visų, kurie pažįsta Marytę, vardu dar kartą sakome, kaip sveikinimuose daugelį kartų kartojosi visų ištartas: „Mes jus labai labai labai mylime!”

Mokyklos direktorė Marytė Newsom tarp abiturientų.

Justinos Bezaraitės nuotraukos

CLEVELAND, OH

Vilniaus gydytojų pripažinimas JAV

Birželio pradžioje JAV, Clevelande, kasmetiniame JAV koloproktologų suvažiavime tarp poros tūkstančių gydytojų iš viso pasaulio dalyvavo ir savo trejų metų darbą pristatė Vilniaus Santaros klinikų gydytojai. Su lietuvių pasiekimu supažindino koloproktologas (storosios ir tiesiosios žarnų ir išangės ligų gydytojas) prof. Tomas Poškus. Suvažiavime paprastai pateikiama apie 500 stendinių ir žodinių pranešimų, iš jų tik 60 būna perskaitomi. Vilniečių pranešimas buvo pateiktas plačiai auditorijai. Grįžę namo gydytojai sulaukė žinios, kad jų pranešimas pripažintas geriausiu konferencijoje. Tai ne tik pripažinimas, bet ir piniginis prizas bei teisė atstovauti JAV koloproktologams Europos koloproktologų suvažiavime.

Prie tyrimo prisidėjo pilvo chirurgas Donatas Danys, rezidentė Gabija Makūnaitė, pilvo chirurgai prof. Eligijus Poškus, doc. Valdemaras Jotautas, doc. Saulius Mikalauskas, doc. Audrius Dulskas, akademikas prof. Kęstutis Strupas, statistikai Antanas Mainelis ir Eugenijus Jasiūnas. Šie gydytojai adaptavo ir išbandė naują hemorojaus gydymo metodą lazeriu, kuris ne tik nepalyginimai su-

Prof. Kęstutis Strupas, prof. Tomas Poškus, pilvo chirurgijos rezidentė Gabija Makūnaitė, biostatistas Eugenijus Jasiūnas, prof. Eugenijus Poškus ir Donatas Danys.

mažina skausmą pacientui, bet ir sutrumpina gijimo trukmę. Ir tai mokslininkai atliko nenaudodami valstybės lėšų, o savo laisvalaikio ir mokslinio entuziazmo sąskaita, padedami Vokietijos mokslininkų, kurie padovanojo lazerinę techniką. Kaip sako prof. T. Poškus, toks tyrimas pasaulyje kainuotų bent 100 tūkst. JAV dolerių, o Lietuvai tai nieko nekainavo. „Mes turėjome metodiškai teisingai atrinkti, operuoti ir stebėti pacientus, viską padaryti tinkamai. Laimei, turime kolektyvą, kuris suinteresuotas tokį dalyką daryti, o kai padarai, smagu, kai kiti specialistai įvertina. Tai yra mokslinis darbas, mokslo finansavimo mechanizmai Lietuvos medicinoje yra

labai riboti”, – sako profesorius. Kas yra patyręs hemorojaus problemų, žino, kad operacija labai skausminga, tuštinimasis po to – dar skausmingesnis, o vengiant to daryti, gresia ir kitos virškinimo problemos. Po operacijos pacientui tenka 2–4 savaites vartoti nuskausminamuosius vaistus. Lietuvių atliekama operacija lazeriu yra kur kas mažiau skausminga, o skausmo trukmė kur kas mažesnė, nors, pripažįsta profesorius, šiek tiek mažiau efektyvi. Mokslininkai tikisi, kad jų tyrimas pakeis hemorojaus gydymą.

dar vienas išbandymas Čikagos lietuvei

Universiteto baigimas College of Wooster

Atkelta iš 1 psl.

Na, o rusistikos studijas pasirinkau beveik atsitiktinai, nes reikėjo rinktis dar vieną kalbą po ispanų. Ir tiesiog pagalvojau, kad visai naudinga būtų studijuoti rusų. Kadangi man pirmieji metai puikiai sekėsi, tad šias studijas gilinai ir toliau, ir baigdamas koledžą apsigyniau rusistikos specialybę.

Marija, o ką mėgsti veikti laisvalaikio?

Būdama studentė kiekvienais metais leisdavau į kokią nors kelionę, ką tik grįžau iš kelionės į Costa Rica ir jau tuoj turėsiu krautis lagaminus kelionei į Lietuvą. Pirmais metais su katalikų studentų grupe vykau į El Salvador, antrais metais – į Angliją su koledžo tinklinio komanda. Aš nuo vidurinės mokyklos laikų, nuo 8 klasės, žaidžiu tinklinį. Prieš metus keliau į Afriką su lyderystės programa, o šiemet su savanorių grupe vykome į Meksiką. Ten mokėmės statyti ir statėme namus vargingai gyvenančioms meksikiečių šeimoms. Tuo pačiu namų statymo ir remonto tikslu kartu su savanoriais jau keturis kartus esu buvusi Appalachia

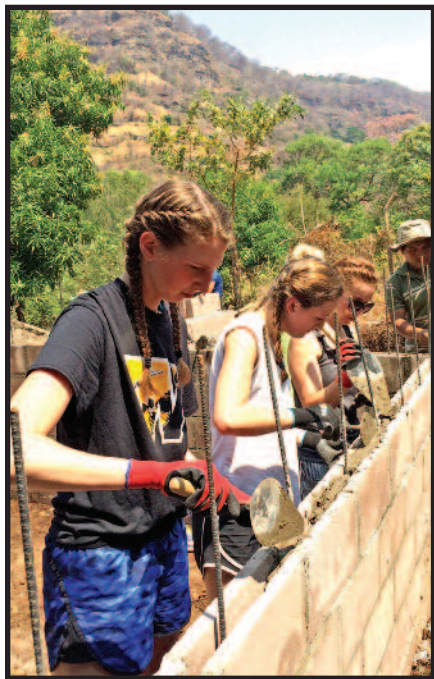
kalnuose. Savanorystė yra labai svarbi mano gyvenimo dalis.

O kaip nusprendei dalyvauti „Misija Sibiras“?

Seniai domėjausi šiuo projektu, kasmet sekiau naujienas ir vis galvojau, kad norėčiau ir aš dalyvauti šioje misijoje. O šiemet kaip tik Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius susisieko su mano tėvais, skatindamas mane užpildyti anketą, ką aš ir padariau. Praėjusi pirmąjį atrankos etapą, žinia, bandomajame žygyje Lietuvoje dalyvauti negalėjau, tad vietoje to misijos organizatoriai paėmė iš manęs interviu, kuris, matyt, ir nulėmė mano sėkmingą atranką į galutinę misijos komandą. Man taip pat yra labai artimas „Misija Sibiras“ pagrindinis tikslas – išsaugoti istoriją. Aš labai daug žinau apie Amerikos lietuvių istoriją, nes šia tema rašiau savo baigiamąjį darbą koledže. Mano giminačiai taip pat buvo ištremti, tad labai noriu daugiau sužinoti apie tremtinius ir prisidėti prie šios Lietuvos istorijos dalies viešinimo bei išsaugojimo.

Ko tikiesi vykdama į „Misija Sibiras“?

Viena vertus, vykstu su didžiuliu jauduliu, nes tai bus didelis tiek fizinis,

Savanorystė El Salvadore: Marijai teko padirbėti ir statyboje.

Appalachia kalnuose – smagios keliautojų akimirkos (Marija – antra iš k.).

Asmeninio archyvo nuotraukos

Marija Ghanoje lankėsi kaip Lyderystės programos dalyvė.

tiesiog emocinis išbandymas. Kiek žinau, visi misijos dalyviai grįžta pasikeitę, įgiję patirtis, o žinios paveikia mąstymą ir požiūrį tiek į istoriją, tiek į dabartį, labai sustiprina patriotizmą. Labai tikiuosi, kad įvadiniai komandos susitikimai su buvusiais ekspedicijų dalyviais bei tremtiniais padės pasiruošti misijai. Kaip teigia organizatoriai, kad nors tikroji misija vyksta tik dvi savaites, tačiau jos sklaida tęsiasi ištisus metus, dalyviai keliauja po įvairias institucijas, mokymo įstaigas, pasakodami savo išpūdžius ir tremtinių istoriją. Kadangi aš Lietuvoje prie misijos sklaidos prisidėti negalėsiu, tai analogiškai planuoju grįžusi apkeliauti Amerikos lietuvių bendruomenes ir papasakoti apie savo patirtį, išpūdžius ir išgyvenimus „Misijoje Sibiras“.

Linkime sėkmės ir su nekantrumu laukime grįžtant!

Kalbėjosi
Rūta Akelaitytė-Kukanskienė

Pernai vasarą vykusioje Lietuvos šimtmečio dainų šventėje.

Legendinis spektaklis suskambės keliomis kalbomis!

Pristatyti Baltijos šalių mėgėjų teatro meno tendencijas, režisūros naujoves, parodyti geriausius pastarojo laikmečio spektaklius į Lietuvą atvyksta Estijos, Latvijos, Lenkijos teatrai. Liepos 4–7 d. Kretingoje vyks Tarptautinis mėgėjų teatrų festivalis „Baltijos rampa“.

50-uosius gyvavimo metus skaičiuojantis festivalis paeiliui rengiamas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Šiuometis renginys skiriamas Pasaulio lietuvių metams ir pirmojo lietuviško vaidinimo Roberto Keturakio komedijos „Amerika pirtyje“ 120-osioms metinėms paminėti, tad legendiniam vaidinimui susijungs visos festivalyje dalyvaujančios teatro trupės.

Festivalyje dalyvaus Estijos teatras „Joelachtme Lavagrupp“ su spektakliu „Trumpos istorijos“ pagal Oskar Luts novelę, Rygos kultūros centro jaunimo teatras „Vinnie“ su drama „Vaidilutė“, Zlėkų mėgėjų teatras iš Latvijos su spektakliu „Mūsų taurė“ pagal Adolfs Alunans pjesę ir Punsko lietuvių kultūros namų teatrai iš Lenkijos.

Lietuvai šiais metais atstovaus Priekulės Ernsto Vicherto teatras su drama „Šaktarpis“, inscenizacijos pagal Ernsto Vicherto (Ernst Wiechert) apysaką autorė Danutė Budrytė-Samienė, režisierius Donatas Savickis; Kretingos vaikų ir jaunimo teatras „Atžalynas“ su šešėlių spektakliu „Kretingos istorija vaikų pasakose“, režisierė Aukšė Antulienė; ir Anykščių kultūros centro teatras su spektakliu Antano Vienaolio „Prieblandoje“, režisierius Jonas Buziliauskas.

Šiemet sukanka 120 metų, kai Palangoje buvo suvaidintas pirmas

Stažuotės merginos pynė Joninių vainikus Vingio parke.

Programos atidarymas Kazickų šeimos rezidencijoje.

Užsienio lietuviai studentai stažuojasi Lietuvoje

Atkelta iš 1 psl.

Ši programa veikia jau antrus metus. 2018-aisiais pilotinė programa „We Connect Lithuania 2018“ buvo sėkmingai įkurta kartu su Kazickų šeimos fondu bei Global Lithuanian Leaders (GLL). 2019-ųjų sezoną jau dvi skirtingos programos – „Bring Together Lithuania“, ir „We Connect Lithuania“ kvietė studentus įgyti nepamiršamos bei vertingos patirties.

„Bring Together Lithuania / Jungtis Lietuvai“ tęsia pilotinės „We Connect Lithuania“ 2018 vasaros programos misiją ir kviečia tarptautinį lietuvių jaunimą joje dalyvauti. Programai vadovauja Kamilė Naraitė.

Dirba ir keliauja tėvų žemėje

Pagrindinis stažuotės dalyvių tikslas – padirbėti Lietuvos įstaigose ir bendrovėse pagal specialybę, įgyti praktikos, palyginti pasirinktos specialybės galimybes Lietuvoje ir užsienyje. Atvykusieji jaunuoliai studijuoja įvairiuose JAV universitetuose biochemi-

Stažuotės dalyvius priėmė LR prezidentė D. Grybauskaitė.

ją ir molekulinę biologiją, verslo administravimą, kriminalinę teisę, sociologiją, psichologiją, politikos, kitus mokslus. Stažuotė jie atliks Lietuvos įmonėse pagal savo studijų kryptis.

Šių metų programoje dalyvaujantys studentų grupei numatyta įdomi pažintinė laisvalaikio programa, kurioje – ekskursijos, įvairūs susitikimai,

diskusijos. „Bring Together Lithuania“ 2019 vasaros stažuotės programos atidarymas įvyko Vilniuje esančioje Kazickų šeimos rezidencijoje. Šiltus sveikinimo žodžius tarė Lietuvoje viešintys John Kazickas ir Lucy Kazickas, Kazickų šeimos fondo New Yorko ir Vilniaus direktorės Neila Baumiliene ir Agnė Vertelkaitė bei programos vadovė K. Naraitė.

Prezidentė: skleiskite žinių apie Lietuvą

Jau pirmosiomis viešnagės Lietuvoje dienomis visa užsienio lietuvių jaunimo grupė buvo pakviesta apsilankyti LR Prezidentūroje. Svečius priėmusi prezidentė Dalia Grybauskaitė su jais kalbėjosi apie jaunimo galimybes Lietuvoje, lietuviybės saugojimą užsienyje.

Šie metai paskelbti Pasaulio lietuvių metais, lietuvių vienybė pasaulyje ir darbai Lietuvai visada yra labai svarbūs. Prezidentės teigimu, sveikintinos visos iniciatyvos, kurios suteikia galimybę jaunosios kartos už-

sienio lietuviams iš arti susipažinti su modernėjančia Lietuva, padeda jiems išlaikyti ryšį su tėvų gimtine, palengvina apsisprendimą sugrįžti.

Pasak šalies vadovės, Lietuvai reikia visų geranoriškų tautiečių, čia norinčių pritaikyti užsienyje įgytas žinias ir patirtį, jų idėjos ir pasiūlymai gali prisidėti stiprinant mūsų valstybę, kuriant jos ateitį. Grįžtantis jaunimas čia mato galimybių realizuotis ir tobulėti pagal profesiją.

Prezidentė pabrėžė, kad jauni, aktyvūs, išsilavinę ir bendruomeniški lietuviai gali ir turi būti šalies tarptautiniai ambasadoriai, skleidžiantys patriotiškumą ir žinias apie Lietuvos pasiekimus, kuriais jie galės įsitikinti, stažuodamiesi inovatyviausiose šalies įmonėse ir organizacijose.

Stažuotės dalyviams buvo surengta ekskursija po Vilnių, grupė apsilankė Seimo rūmuose, dalyvauja susitikimuose su mokslo, politikos ir verslo atstovais.

Parengta pagal „Bring Together Lithuania“ Facebook svetainės inf.

viešas lietuviškas vaidinimas – R. Keturakio „Amerika pirtyje“. Ši spektaklį žiūrovai vėl galės išvysti liepos 5 d. 7:30 val. v. Kretingos rajono kultūros centre – jungtiniame Lietuvos, Latvijos, Estijos teatrų vaidinime skambės ne tik skirtingų Lietuvos regionų tarmės, bet ir latvių bei estų kalba.

Festivalyje taip pat vyks kūrybinės laboratorijos, apskritojo stalo diskusijos, bus aptariami festivalyje matyti spektakliai, dalijamasi patirtimi. Festivalio dalyviai vyks į Palangą pagerbti pirmojo viešo lietuviško vaidinimo rengėjų ir aktorių atminimą.

Tarptautinį festivalį organizuoja Lietuvos mėgėjų teatrų sąjunga, Lietuvos nacionalinis kultūros centras ir Kretingos rajono kultūros centras.

Lietuvos nacionalinio kultūros centro inf.

Ekskursija po LR Seimo rūmus.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Teigiamos TVF ekspertų išvados Lietuvai

Vilnius (ELTA) – Nuo birželio vidurio šalyje dirbę Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ekspertai konstatuoja, jog Lietuvos ekonomikos būklė dėl apdairios fiskalinės politikos ir aktyvių makroprudencinių priemonių išlieka stipri, tačiau reikalinga spartinti reformas švietimo ir sveikatos apsaugos

Lietuva apgailestauja dėl ETPA sprendimo

Vilnius (URM inf.) – Užsienio reikalų ministerija apgailestauja dėl birželio 25 d. ankstyvą rytą Strasbūre priimtos Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) rezoliucijos, kuria nuspręsta pakeisti ETPA procedūrų taisyklės, atveriant kelią vienašališkam Rusijos delegacijos sugrįžimui į ETPA, taip pat silpninti ETPA sankcijų mechanizmą.

Šis ETPA sprendimas sukuriant išskirtines sąlygas Rusijai, kuri ir toliau nesilaiko tarptautinės teisės bei nekeičia savo agresyvių veiksmų kitų Europos Tarybos narių atžvilgiu, pakerta pamatines organizacijos vertybes ir autoritetą. Svarbu pažymėti, kad Rusija nepadarė nieko, kad įgyvendintų ETPA 2014 ir 2015 m. rezoliucijas, kuriomis buvo pasmerкта Krymo aneksija ir Ukrainos suvereniteto ir terito-

srityse. Ekspertų teigimu, tai padėtų didinti produktyvumą.

TVF vis dar laikosi pozicijos, kad Lietuva turėtų išplėsti mokesčių bazę. Fondo ekspertai analizavo bendrą šalies makroekonominę situaciją, padėti finansų sektoriuje, struktūrinių reformų įgyvendinimą.

rinio vientisumo pažeidimas, bei toliau vykdo grubius tarptautinės teisės pažeidimus, suteikdama Rusijos pilietybę okupuoto Donbaso gyventojams, ignoruodama Tarptautinio Jūrų Teisės Tribunolo reikalavimą paleisti neteisėtai sulaikytus Ukrainos jūreivius.

Į savo delegacijos sudėtį ETPA Rusija netgi įtraukė parlamentarus, kurie aktyviai prisidėjo prie Krymo aneksijos.

Lietuva vertina grupės ETPA šalių parlamentarų (iš Latvijos, Lenkijos, Estijos, Jungtinės Karalystės, Sakartvelo, Ukrainos, Nyderlandų, Švedijos ir kt.) pastangas ginti Europos Tarybos vertybes ir principus. Tai leidžia pagrįstai tikėtis, kad Rusijos vykdomi tarptautinės teisės pažeidimai bei Krymo aneksijos klausimas ir toliau išliks ETPA darbotvarkėje.

NATO pratybos Baltijos šalių oro erdvėje

Vilnius (KAM inf.) – Baltijos šalių oro erdvėje prasideda NATO orlaivių pratybos „Ramstein Alloy 19-2“ (liet. „Ramšteino lydinys“).

Šių kasmetinių planinių pratybų metu siekiama tobulinti NATO oro erdvės stebėjimo ir kontrolės, oro policijos bei kitų oro pajėgumų Baltijos regione valdymą ir kontrolę.

Pratybose dalyvaus šiuo metu

Sąžiningos konkurencijos bus daugiau

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė Konkurencijos, Teisėkūros pagrindų, Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo bei Reklamos įstatymų pakeitimų įstatymus, kurie, tikimasi, skatins sąžiningą verslo konkurenciją, atgrasys nuo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ir vartotojų klaidinimo, neleis išvengti pasikurtų baudų.

D. Grybauskaitės inicijuotais Reklamos įstatymo ir Nesąžiningos ko-

NATO Oro policijos misiją vykdantys Vengrijos karinių oro pajėgų naikintuvai JAS-39, Ispanijos Karališkųjų oro pajėgų naikintuvai F/A-18, dislokuoti Šiauliuose, ir Jungtinės Karalystės oro pajėgų naikintuvai „Eurofighter Typhoon“, esantys Estijos Amari bazėje.

Taip pat pratybose dalyvaus Lenkijos, Suomijos, Vokietijos, Švedijos ir Norvegijos naikintuvai.

mercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pakeitimais nustatytos su įmonės pajamomis susietos baudos. Jos sieks iki 3 proc. metinių pajamų, bet ne daugiau nei 100 tūkst. eurų. Prasizengus pakartotinai, bauda bus griežtesnė.

Baudų apskundimas teismui jau nebus būdas vilkinti jų mokėjimą ar visai išvengti, pabloginus įmonės finansinę būklę.

Toks reglamentavimas ne tik užtikrins baudų neišvengiamumą, bet ir atgrasys nuo pažeidimų.

Romuvių santuoka bus lygiavertė civilinei santuokai. „Facebook“ nuotr.

goje. Suteikus valstybės pripažinimą, ši bendrija įgytų teisę mokyti tikybos ir religinių apeigų valstybės ir savivaldybių mokyklose, tikinčiųjų mokiinių ar jų tėvų prašymu, nepažeidžiant pasaulietinės mokyklos sampratos.

Svarsto trauktis iš sutarties su Japonija

New Yorkas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump svarsto galimybę pasitraukti iš Amerikos ir Japonijos savitarpio bendradarbiavimo ir saugumo garantijų sutarties, pasirašytos prieš beveik 60 metų.

D. Trump neseniai su artimiausiais bendradarbiais pasidalijo savo nuomone, jog ši sutartis numato Jungtinių Valstijų pagalbą Japonijai jos ginkluoto užpuolimo atveju, bet nepareigoja Tokijo ginti Washingtono. JAV pasitraukimas iš sutarties sukeltų grėsmę saugumo architektūros pa-

grindams Azijos ir Ramiojo vandenyno rajone.

D. Trump nepatinka Japonijos mėginimai perdislokuoti JAV jūrų pėstininkų bazę Futenmoje iš vieno Okinawos prefektūros rajono į kitą. JAV prezidentas tai lygina su žemės užgrobimu ir mano, kad Tokijas turėtų sumokėti kompensaciją už tokį perkėlimą.

JAV ir Japonijos savitarpio bendradarbiavimo ir saugumo garantijų sutartis buvo pasirašyta Washingtono 1960 m. sausio 19 d.

Rusijai leista grįžti į ET parlamentarų forumą

Strasbūras, Prancūzija (BNS) – Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja (ETPA) sutarė leisti Rusijos įstatymų leidėjų delegacijai sugrįžti į šią instituciją.

Prieš penkerius metus dėl neteisėtos Ukrainai priklausančio Krymo aneksijos iš Rusijos buvo atimtos balsavimo teisės Europos Tarybos (ET) parlamentarų forumo.

Nepaisant griežtų Ukrainos protestų 118 parlamentarų iš ET priklausančių valstybių nusprendė, kad Rusija gali atsiųsti savo įstatymų leidėjų delegaciją. Tai atveria kelią Rusijai dalyvauti numatytuose naujo ET generalinio sekretoriaus rinkimuose.

Prieš Rusijos grąžinimą pasisakė 62 ETPA nariai, dešimt – susilaikė.

2014 m. balandį Rusija dėl Krymo aneksijos neteko balso teisės ETPA ir daugumos kitų savo įgaliojimų.

2015 m. sausį ETPA pratęsė sankcijas, dėl kurių Rusijos delegacijos nariai negali būti įtraukti į Asamblėjos vadovaujančias struktūras ir dalyvauti stebėjimo misijose.

Protestuodama Rusijos delegacija atsisakė dalyvauti Asamblėjos sesijose, vykstančiose keturis kartus per metus. Ji pareiškė vėl grįžianti prie normalaus darbo Asamblėjoje, kai visiems Rusijos delegacijos nariams bus grąžinti visi įgaliojimai ir pataisytas reglamentas, kad ateityje nebūtų galima varžyti nacionalinių delegacijų teisių.

2017 m. Maskva nusprendė nebemokėti įmokų į ET biudžetą – Rusijos metinis įnašas buvo vienas didžiausių tarp valstybių narių ir sudarė apie 33 mln. eurų.

V. Putinas pratęsė embargą maisto produktams

Maskva (BNS) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasirašė įsaką, kuriuo draudimas importuoti Europos Sąjungoje, JAV ir kai kuriose kitose valstybėse pagamintus maisto produktus pratęsiamas iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Prekybos embargą vakarietiškiems maisto produktams Kremlius

vieneriems metams paskelbė 2014 m. rugpjūtį, reaguodamas į Vakarų demokratijų sankcijas, įvestas dėl Rusijos aneksuoto Krymo ir dėl jos paramos separatistams Ukrainos rytuose.

Nuo 2015 m. galioja V. Putino įsakas naikinti visus į šalį nelegaliai įvežtus maisto produktus.

2026-ųjų žiemos olimpiada vyks Italijoje

Lausanne, Šveicarija (BNS) – 2026 m. žiemos olimpiada vyks Milane ir Cortina d’Ampezzo, Italijai dėl teisės rengti žaidynes įveikus Švediją, siūliusią žiemos sportui pritaikytą objektų Stokholme ir slidinėjimo kuror-

te Ore, pirmadienį paskelbė Tarptautinis olimpinis komitetas.

Olimpiada vyks 2026-ųjų vasario 6–22 dienomis. Italijoje žiemos olimpiados anksčiau vyko du kartus: 1956 m. Cortina d’Ampezzo ir 2006 m. Turine.

Ukrainos delegacija išėjo iš ETPA posėdžių salės dėl joje esančios Rusijos delegacijos. REUTERS nuotr.

DANGUJE IR ŽEMĖJE

Mizarų krateryje prie Druskininkų ieškojo net deimantų

Lietuvoje kol kas rasti du smūginiai krateriai, susiformavę, kai meteoritai atsitrenkė į Žemės paviršių. Tai Veprių krateris Ukmergės rajone bei Mizarų krateris prie Druskininkų, sako Lietuvos geologijos tarnybos vyriausiasis geofizikas Rokas Zamžickas.

Mizarų krateryje netgi buvo tiriamas galimas deimantų susidarymas, nes stambesniuose krateriuose, esant aukštai temperatūrai ir slėgiui, jie gali susidaryti”, – pasakoja jis.

Šiuo metu pasaulyje rasta iki 200 smūginių kraterių. Prieš keletą metų mokslininkai Grenlandijoje aptiko seniausią ir didžiausią smūginį kraterį, kurio skersmuo siekia 600 kilometrų. Tačiau tirti kraterius, kurie užima didesnę teritoriją nei visa Lietuva, yra labai sunku.

Jūs tiriate kraterius, atsiradusius kvartero laikotarpiu?

Kvartero laikotarpis prasidėjo daugiau nei prieš 2 mln. metų ir tęsiasi iki šiol, dabar yra holoceno epocha. Kvarteras – jauniausias laikotarpis, kai vyko paskutiniai procesai, tad visa Lietuvos teritorija padengta kvartero nuosėdomis. Labiausiai Žemės paviršių paveikė paskutiniai apledėjimai, Lietuvos teritoriją buvo padengę bent jau šeši. Jie suformavo mūsų reljefą, tarkim, ežeriukus, kalvas, lėmė pagrindinius žvyro telkinius, iš Skandinavijos buvo atvilkti visi rieduliai ir pan.

Kaip nustatoma, kad tam tikra vieta yra meteoritinis krateris?

Ginčytinų objektų yra labai daug. Lietuvoje daug ežeriukų, kurie taisyklingos apvalios formos ir tikrai primena kraterį. Dalis kraterių paveikti ledynmečio procesų. Žiemą važiuojame ant ledo, imame dugno nuosėdų, tirdami galime nustatyti žiedadulkių amžių. Šitaip galime pasakyti, ar tas darinys krateriukas, ar ledynmečio ežeriukas. Remtis ledynų laikotarpiu svarbu. Tarkim, pagal žiedadulkes nustatoma, kad kraterio amžius siekia 1 000 metų. Kadangi tuo metu apledėjimo nebuvo, todėl tai negali būti ledyninis darinys.

Kodėl kai kurių kraterių nebemato-me?

Jie yra paveikti geologinių procesų, pavyzdžiui, ledynų. Tarkim, krateris susiformavo paviršiuje, o paskui ledynai jį užlygino. Taip pat veikia ir įvairūs vėlesni procesai – mažesni krateriukai galėjo būti sulyginti ar kažkaip kitaip pakeisti pačių žmonių. Todėl juos tikrai sunku pamatyti, bet net neabejojama, kad Lietuvoje jų yra. Sakykim, Estijoje paviršinių kvartero kraterių, lankomų turistų, nemažai.

Kokių naudingųjų iškasenų galima atrasti tose vietose, kur yra arba buvo krateris?

Lietuvoje surasti du stambūs, po nuosėdine danga palaidoti smūginiai krateriai – Veprių ir Mizarų.

Mizarų kraterį dengia 300 m storio nuosėdinė danga, jo paviršiuje nematyti, šalia yra Druskininkų miestas, o paviršiuje tiesiog matoma lyguma. Pirmiausia gravitacinio lauko žemėlapyje buvo pastebėta neigiama anomalija, ji buvo pragręžta ir pamatyta, kad kristalinis pamatas yra ne 300 m gylyje, kaip turėtų būti ir kaip yra aplink esančiuose gręžiniuose, o daugiau nei 500 m gylyje. Mizarų krateryje netgi buvo tiriamas galimas deimantų susidarymas, nes stambesniuose krateriuose, esant aukštai temperatūrai ir slėgiui, jie gali susidaryti. O kvarteriniai krateriukai daugiausia gali būti turistiniai objektai. Tokiuose stambiuose krateriuose, kaip Pietų Afrikos Respublikoje, yra gausybė iškasenų: platinos, aukso, deimantų telkinių. Interpretuodami seisminius duomenis, Lietuvos naftininkai neseniai atrado dar vieną palaidotą kraterį, bet, kad sužinotume, ar tas krateris egzistuoja, būtina gręžti.

Kur šiuo metu atliekate tyrimus ir kodėl įtariate, kad ten gali būti smūginių kraterių?

Ši tema gvildenama apie 10 metų. Geologai aptiko tam tikrų „įtartinų“ struktūrų, kurias reikėtų patikrinti. Taip pat mums rašo žmonės, manantys, kad prie jų gali smūginis krateris. Kiti galvoja atradę meteorito gabaliuką ir prašo padėti išsiaiškinti. Tiriamų objektų (kaupiami pirminiai duomenys) yra Kaišiadorių, Tauragės rajone, Utenos, Molėtų apylinkėse, Aukštadvario regioniniame parke ir kitur.

Galbūt kažką įdomaus jau sužinojote?

Vienareikšmiškai kažko teigti, remdamiesi pirminiais duomenimis, negalime. Tačiau apie senesnius kraterius galiu kalbėti. Tiriant Mizarų smūginį kraterį ir dar kartą peržiūrint gręžinius (t. y. uolienų pavyzdžius, kerną), buvo aptikta gyvybės pėdsakų – mes nustatėme, kad tai anglingos dalelės. Jei nustatytume, kad tai tikrai kažkokios fosilijos, jos galėtų būti pirmieji gyvybės požymiai – seniausios fosilijos, rastos Lietuvoje. Turime ir įvairių nuotraukų, atliktų skenuojant elektronų mikroskopu, todėl jas tirsime daugiau. Krateriai – tokie objektai, kuriuos sunku aptikti, bet jų tikrai yra gerokai daugiau. Tarkim, įtariama, kad pasaulyje yra 500 km skersmens ir stambesnių struktūrų, tiesiog jas labai sunku tirti. Įsivaizduokite, kad struktūros dydis toks, kaip visa Lietuvos teritorija. Ji geriausiai matoma iš kosmoso, bet tiksliau nustatyti ar tai krateris, ar ne, gana sunku.

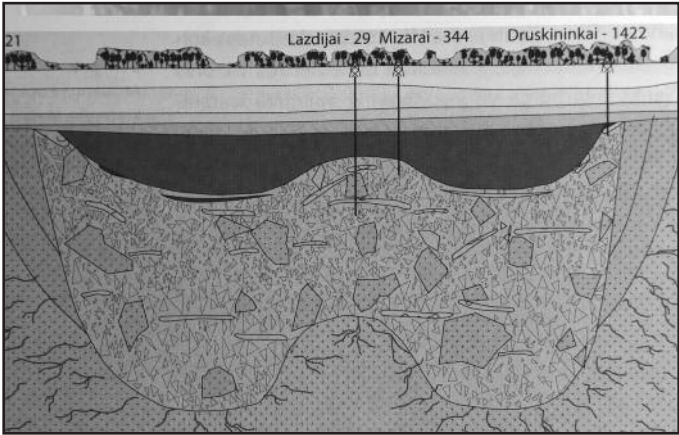
Kaip yra su Velnio duobe prie Aukštadvario?

Kai kurie mokslininkai, taikantys skirtingas metodikas, teigia, kad tai tikrai smūginis krateris, bet kol kas tai nepatvirtinta. Su didžiaisiais krateriais, tokiais kaip Mizarų, lengviau, nes jiems taikomas tam tikras tipinis tokių struktūrų atpažinimo požymis, pavyzdžiui, centrinis kalnelis.

Vaida Ražaitytė, LRT.lt

Faktai apie Mizarų kraterį

- ✪ Mizarų kraterio diametras 5 km.
- ✪ Gylis apie 250 m, nuo Žemės paviršiaus apie 515 m.
- ✪ Krateris susiformavo prieš 570 mln. metų Kriogeno periode.
- ✪ Kraterio plotas apie 19 km², perimetras apie 16 km.
- ✪ Kraterio teritorijoje trykšta daug šaltinių.
- ✪ Krateryje ribose jaučiama gravitacinė anomalija.
- ✪ Mizarų krateris randasi Druskininkų rajone Mizarų kaime.

Mizarų meteoritinio kraterio pjūvis. Krateris.eu nuotr.

paviršių. Geologų dėmesį atkreipė žiedo pavidalo neigiama, neaiškos prigimties gravitacinė anomalija. Todėl jos viduryje buvo išgręžtas gręžinys, kuris sukėlė dar daugiau klausimų.

Krateris.eu

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų birželio 26 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,61 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Faktai apie Veprių kraterį

- ✪ Meteorito smūgis prilygo 200 000 Hirošimos atominių bombų sprogimui.
- ✪ Žemę sukrėtė 6,9 balo žemės drebėjimas.
- ✪ Dabartinės Lietuvos teritorijoje ugnies ir smūgio banga sunaikino viską kas gyva, o įvykio pasekmės buvo jaučiamos 1000 km spinduliu.
- ✪ Kraterio plotas 50,8 km², perimetras 28,8 km.
- ✪ Kraterio teritorijoje trykšta daug šaltinių.
- ✪ Veprių krateryje yra galimybė surasti deimantų.
- ✪ Krateris atrastas 1967 m.

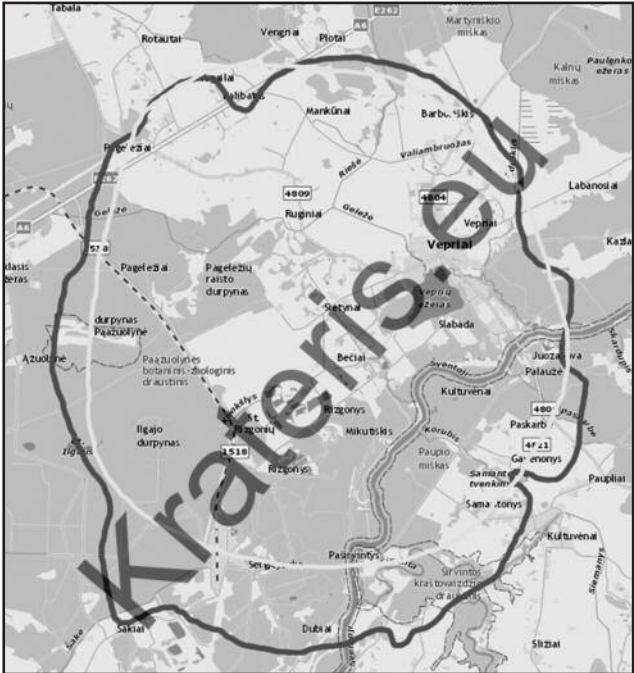
Jūros periode, prieš 165 milijonus metų šiose vietose žaliavo asiūkliai, papročiai, ginkmedžiai ir plikasėkliai augalai. Labai tikėtina, kad po pievas ir miškus klaidžiojo dinozaurai. Vyravo šiltas jūrinis klimatas. Žemėje buvo rojus.

Tuo metu dabartinės Veprių seniūnijos teritorijoje nukrito 320 m diametro meteoritas ir išmušė daugiau kaip

550 metrų gylio ir 8 kilometrų diametro kraterį. Šiuo metu krateris palaidotas po 200 m nuosėdų sluoksniu, todėl tiesiogiai jo pamatyti negalime. Veprių krateris yra Ukmergės ir Jonavos rajonuose.

Tyrimas parodė, kad Veprių miestelio apylinkių gelmėse yra geologinė anomalija. 1968 m. geologai padarė išvadą, kad po Vepriais yra tektoninė įduba – grabenas.

Krateris.eu

Veprių meteoritinio kraterio kontūras pagal G. Motuzą. Krateris.eu nuotr.

K. Mačiulis mylėjo gyvenimą ir mokėjo juo džiaugtis

K. Mačiulis jaunystėje.

NIJOLĖ MAČIULIS LADD

2019 m. gegužės 25 d. mirė mano tėvelis Kostas Mačiulis, sulaukęs 95-erių su puse metų. Jo priešmirtinis noras buvo paremti mėgstamus laikraščius – „Draugą“ ir „Draugas News“ – 500 dol. čekiu. Noriu pasidalinti šio ypatingo žmogaus – ilgamečio „Kodak“ darbuotojo, stalo teniso čempiono, dainininko, poeto, medžiotojo, daržininko ir paukščių stebėtojo – gyvenimu.

Kostas Mačiulis gimė 1924 m. netoli Raguvos, Titeikių kaime. Visą savo gyvenimą jis prisimindavo gimtinės ūkį, kur jodinėdavo arkliais, bėgiodavo po laukus, šerdavo kiaules ir kraudavo į kluonus šieną. Šiandien ūkis tebestovi ant kalnelio, ir jo šulinyje vis dar yra vandens. Tėvelis visą savo gyvenimą mėgo auginti daržoves ir gėles.

Jis mokėsi Panevėžyje, kur tebegyvena Mačiulių šeimos palikuonys. Antrasis pasaulinis karas nutraukė jo mokslus ir prie gyvenimo patirčių pridėjo kovą su sovietais. Tėvelis pasakojo, kaip jis išgelbėjo britų pilotą, įstrigusį sunkiai pasiekiamoje stačioje uoloje. Atsidėkodamas pilotas jam padovanojo savo parašiotą, kurį jis vėliau pardavė, kad galėtų nusipirkti maisto.

Kovos prieš sovietus nulėmė, kad po karo jis negalėjo grįžti namo. Vokietijoje kelerius metus studijavo mediciną, o tada emigravo į JAV, ieškodamas naujų namų. Jam niekada daugiau nepavyko sugrįžti į Lietuvą ir pamatyti savo motiną.

Jis išmoko anglų kalbą, susituokė Rochesteryje, New Yorko valstijoje užaugino šeimą. Gyvendamas Rochesteryje dalyvavo aktyviai lietuviškoje veikloje: dainavo Šv. Jurgio bažnyčios chore, dalyvavo vietinių teatro trupių pasirodymuose, sportavo. Po Mišių su draugais dainuodavo užieigoje, mane ir seserį išmokė duetu atlikti senas lietuvių liaudies dainas.

Koplytstulpis su išraižytu K. Mačiulio eilėraščiu.

Pilnavertis Kosto Mačiulio gyvenimas

Asmeninio archyvo nuotraukos

Nijolė su tėveliu.

Malonus prisiminimas – ir lietuviški liaudies šokiai, kuriuos šokdavome su mama.

Kostas buvo stalo teniso čempionas. Jis dalyvavo „Kodak Park Athletic Association“ turnyruose bei lietuvių čempionatuose Čikagoje, kituose JAV miestuose, taip pat ir Kanadoje. Mūsų namai buvo pilni trofėjų. Neseniai, ieškodamas žinių savo knygai apie stalo teniso vystymąsi Čikagoje, su tėveliu buvo susisiekęs David Hunt. Per vieną savo apsilankymą Lietuvoje tėvelis dalyvavo Pasaulio lietuvių žaidynėse ir laimėjo senjorų stalo teniso varžybas.

Mano tėvelis taip pat treniravo lietuvių moterų krepšinio komandą. O kai mes, vaikai, buvome maži, lavino mus, vadovaudamas lengvosios atletikos treniruotėms, kad galėtumėme dalyvauti lietuvių vaikų varžybose. Visa šeima žaidė kėgliais, o tėvelis, išėjęs į pensiją, tapo lygos žaidėju ir kėglio iki 93-ųjų metų.

Kostas labai sekė įvykius Lietuvoje ir lietuvių pastangas atstatyti nepriklausomybę. Jis labai džiaugėsi, kai tai pavyko padaryti. Jis visuomet skaitydavo „Draugą“, o savo vaikams prenumeruodavo „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“. Jis mokė mus lietuviškų papročių ir lietuvių kalbos – kiek mes tiems mokslams pasiduodavome. Vaikystėje namie kalbėdavome lietuviškai – tai buvo mano pirmoji išmokta kalba.

Tėvelis rašė straipsnius į „Draugą“ ir vis galvodavo, ką dar norėtų pasakyti. Prieš mirtį jis man pasakė, kad buvo pradėjęs rašyti straipsnį apie lietuvių kalbą. Jam atrodė, kad nauji žodžiai lietuvių kalbai kelia pavojų. Per 70 metų kalbą, kurią mes žinojome, pasikeitė, ir tas jam nepatiko. Tėvelis taipogi rašydavo trumpus eilėraščius ir žodžius dainoms. Kai prieš keletą metų šeimos ūkyje Titeikių kaime mes pastatėme koplytstulpį, jis sukūrė eilėraštį, kuris buvo iš-

drožtas tame koplytstulpyje. Per pašventinimo apeigas visi dainavome dainą.

Jo priešmirtinis noras buvo, kad mes su seserimi (2 iš 6 vaikų) prie jo kapo padainuotume dainą pagal „O atsimenu namelį“ melodiją. Tik žodžiai kiti:

*Čiūčia liūlia, mielas Tėte,
Laikas jau ilsėtis.
Daug mylėjai, vargo liejai,
Laimės mums linkėjai.*

*O beribėje takeliais
Žvaigždėm nusagstytais
Lauks Dievulis, angelėliai
Vartais atdarytais.*

*Čiūčia liūlia, čiūčia liūlia,
čiūčia liūlia*

Tėvo dienos proga prisiminėme Tave. Ilsėkis, Tėveli. Tikiuosi, kad vaikai po sodus, jodinėji arkliais, džiaugiesi savo šeima. Sugrįžai pas savo motiną ir tėvą, brolius ir seserį. Ačiū už turtingą palikimą, kuriuo pasidalinai su savo šeima ir ačiū, kad rodei pilnaverčio, pajėgaus gyvenimo pavyzdį.

„Draugo“ redakcija nuoširdžiai dėkoja Kosto Mačiulio šeimai už paramą laikraščiu.

Laimėjęs ne vieną stalo teniso čempionatą.

Gailestingoji seselė ir administratorė

A † A
Sesuo GENEVIEVE KRIPAS, SSC

Mūsų mylima seselė mirė birželio 25 d., sulaukusi 94 metų. Vienuolės įžaduose išgyveno 74 metus.

A.a ses. Genevieve buvo a. a. Apolonijos ir a. a. Antano Kripų duktė; a.a. Julia Kripas ir a.a. Theresa Kripas sesuo.

Nuliūdę liko jos pusseserės ir pusbroliai Amerikoje ir Lietuvoje.

Seselė Genevieve dirbo sveikatos srityje beveik 50 metų. Ji buvo gailestingoji seselė/slaugė Šv. Kryžiaus ir Loretto ligoninėse, o vėliau slaugos namų administratorė Pennsylvanijoje, o paskutinius 10 metų darbavosi Holy Family Villa, Palos Park.

Velionė bus pašarvota šeštadienį, birželio 29 d., nuo 10:15 val. ryto iki 11:30 val. ryto Franciscan Village Chapel, 1270 Village Drive, Lemont, IL, kurioje 11:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti SSC Retirement Fund, 2601 W Marquette Road, Chicago IL 60629, tel. 773-776-1324.

Šv. Kazimiero seserys

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

MANO VIRTUVĖ

Be jokio sąžinės graužimo... Skanu ir sveika!

Karališki blyneliai su lašiša

Reikės:

- 300 g (10,5 oz) šalto rūkymo lašišos filė
- 3 kiaušinių
- 1/2 puodelio pieno
- 3 šaukštų grietinės
- 1 nepilno puodelio miltų
- 1 arb. šaukštelio kepimo miltelių
- 1 šaukšto maltų kmynų
- 1 puodelio natūralaus jogurto
- 50 g (1,75 oz) ikrų
- šviežių krapų papuošimui

Kiaušinius išplakti. Įpilti pieno, išmaišyti, sudėti grietinę ir vėl viską išplakti.

Miltus su kepimo milteliais persijoti ir po truputį berti į kiaušinių-pieno mišinį nenustojant plakti. Suberti kmynus, išmaišyti.

Kepti blynelius sausoje keptuvėje (past. – jei neturite nesvylančios keptuvės, patepkite dugną aliejuje pamirkytu šepetuku) po 2 minutes iš abiejų pusių, kol gražiai apskrus.

Lašišą supjaustyti gabaliukais. Ant iškeptų blynelių dėti po gabalėlį lašišos, po šaukštelį jogurto, papuošti ikrų ir krapų šakelėmis.

Daržovių ir vaisių salotos

Reikės:

- pundelio saulėgrąžų daigų
- mango vaisiaus (galima pakeisti mandarinų skiltelėmis)
- avokado
- citrinos
- 3 šaukštų graikinių riešutų
- 1 arb. šaukštelio skysto medaus
- 1 šaukšto alyvuogių aliejaus
- 1 arb. šaukštelio garstyčių druskos
- krapų papuošimui

Dubenyje sumaišyti saulėgrąžų daigus, kubeliais supjaustytą avokadą ir mango.

Graikinius riešutus nuplikyti verdančiu vandeniu, kad dingtų kartumas, nusausinti ir trumpai pakepinti sausoje keptuvėje. Ataušusius suberti į salotas.

Citrinos sultis sumaišyti su medumi, alyvuogių aliejumi, garstyčiomis ir žiupsneliu druskos.

Šį padažą ant salotų užpilti tik prieš pat valgant. Salotas gausiai parbarstyti smulkintais šviežiais krapais. Į sveikatą!

Jūsų Indrė

A † A
VYTAUTAS VIKTORAS
JURGELEVIČIUS
(Dr. Victor V. Jay)

Mirė savo namuose birželio 24 d., sulaukęs 96 metų.

Gimė 1922 m. lapkričio 28 d. Virbalyje, Lietuvoje, Jono ir Marijos (Kurtainitis) Jurgelevičių (Jurgelis) šeimoje.

Gyveno Jacksonville, FL, anksčiau Illinois valstijoje.

Nuliūdę liko: duktė Rita (Jacksonville, FL); sūnus Michael su žmona Diane (Ponte Vedra Beach, FL); sūnus John su žmona Debra (Prairie Village, KS); duktė Anne Marie Lester su vyru Michael (Flat Rock, NC); sūnus Mark su žmona Karen (Washburn, IL); 10 anūkų ir du proanūkiai.

A. a. Vytautas buvo a. a. Anne (Onos) Helene Pankavich Jay vyras ir a. a. Rosemary Schorsch tėvas. Jo trys seserys mirė anksčiau.

1948 m. baigė Tübingen Eberhard Karls universitetą Baden-Württemberg Vokietijoje, išsilydamas daktaro laipsnį. Korėjos karo metu jis buvo Amerikos kariuomenės kapitonas. Savo šeimą užaugino centriname Illinojuje. Čia jis dirbo kaip chirurgas, o vėliau buvo šeimos gydytojas specialistas. Jis taip pat buvo Amerikos šeimos gydytojų akademijos narys. 1985 m. išėjęs į pensiją su žmona persikėlė į Floridą.

Velionis bus pašarvotas penktadienį, birželio 28 d., nuo 5 val. p. p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 South Archer Ave., Lemont, IL.

Atsisveikinimas įvyks šeštadienį, birželio 29 d. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių šeima prašo aukoti American Heart Association.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vaikai

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
IRENA MIECEVIČIENĖ

Mirė birželio 24 dieną Michigan City, Indianoje, Arbors slaugos namuose, sulaukusi 92-ejų metų amžiaus.

Gimė 1927 m. kovo 3 d. Telšiuose, Lietuvoje, Adolfo Liutkevičiaus ir Kazimieros Stupelytės šeimoje.

Gyveno Michiana Shores, IN.

Irena paliko dukteris Irene (John) Uhl ir Joanne Rudis; marčią Donna Mitchel; anūkus: Veronica Stonis, Theresa (Clay) Mathis, Elizabeth (Sean) Monahan, Sarah Wagner, Jennifer (Wes) Janik, Amy (Vincent) Sheheen ir Anthony (Michelle) Uhl; proanūkius: Alex, Ethan, Evan, Sidney, O'Neill, Alison, Kaitlyn, Alison, Russel, Joseph, Austin ir Anthony; taip pat – nemažai giminių Lietuvoje. Jos sūnus Casimir Mitchel, žentas Paul Rudis ir anūkas Charlie jau taip pat ilsisi amžinybėje.

Ilgą laiką Irena dirbo savo nuosavame grožio salone „Fantasy of Beauty” Marquette Park, Chicago, IL. Ji taip pat vadovavo lietuvių jūrų skautėms.

Atsisveikinimas vyks pirmadienį, liepos 1 d., nuo 9 iki 11 val. Notre Dame katalikų bažnyčioje, 1005 Moore Road, Michigan City, Indiana, kurioje 11 val. ryto kun. McClellan atnašaus šv. Mišias už jos sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Greenwood kapinėse, Michigan City, IN.

Aukas velionės atminimui galima skirti American Lung Association. Pasirašyti svečių knygoje arba palikti užuojautą galima ir internetu: www.Carlislefh.com. Daugiau informacijos tel. 219-874 4214.

Nuliūdę artimieji

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Klasikinės muzikos koncertas „Je t’aimé!”** birželio 29 d., šeštadienį, 7:30 val. v. Pranciškonų vienuolyno svečių namuose, 26 Beach Ave., Kennebunk, ME 04043. Dalyvaus: Karolina Glinskaitė (sopranas), Birutė Asevičiūtė (fortepijonas) ir Saulė Asevičiūtė (smuikas). Visil laukiami.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) birželio 30 d., sekmadienį, 10 val. r. švęsime 13-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8:30 val. r., vyksta lietuviškos šv. Mišios. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Birželio 30 d., sekmadienį, po 11 val.** r. šv. Mišių Tauragės klubo narius kviečiame į metinį susirinkimą Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Laukiame prisijungiant ir naujų narių.

■ **Prasidėjo PLC kino filmų pievelėje** sezonas! Filmai bus rodomi: birželio 28 d., liepos 12 d., liepos 26 d., rugpjūčio 9 d., rugpjūčio 23 d. ir rugsėjo 6 d. Renginio pradžia – 7 val. v. (filmas prasideda saulei nusileidus). Vieta – PLC pikniko aikštė. Filmai nemokami. Renginio metu veikia baras. Pirkdami gėrimus ir užkandžius, jūs remiate Pasaulio lietuvių centrą.

IEŠKOME BALTIJOS KELIO DALYVIŲ

Latvijos televizija kuria dokumentinį filmą apie 1989 m. vykusį Baltijos kelią. Jei turite ką papasakoti apie tos dienos įvykius, savo albume saugote nuotraukas, primenančias tą įvykį, ar atminčiai pasilikote laikraščio skiautę su kvietimu prisijungti prie Baltijos kelio, kviečiame pasidalinti savo istorija. Jūsų laiškus laukiame el. paštu lvna@archyvai.lt.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių perkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4299

Blommed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
108 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kurigaikščių Užveža
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Blommed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Giedosime Lietuvos himną

LIEPOS 6 D.

LIETUVOS HIMNĄ giedosime Čikagos mieste centre prie „PUPOS”.
Dalyviai kviečiami rinktis 4:45 val. p. p. 201 East Randolph, Millennium Park.

LIETUVOS HIMNĄ giedosime Marquette Parko parapijoje (6812 S. Washtenaw Ave).
Renkamės 12 val. 45 min. Giedojimas – 1 val. p. p.

Esame vienintelė pasaulyje tauta, kurios himnas vieną dieną metuose apskrieja visą žemės rutulį, nes liepos 6 dieną, 9 val. vakaro Lietuvos laiku viso pasaulio lietuviai gieda „Tautišką giesmę”.

Įdėja vienu metu giedoti savo šalies himną kilo 2009 metais, švenčiant Lietuvos tūkstantmetį. Tad šiemet sueina jau dešimt metų, kai Mindaugo Karūnavimo diena tampa ir tautos vienijimosi diena. Tą dieną mes parodome, kad esame lietuviai, kad ir kokiame pasaulio kampelyje begyventume.

Specialiai šiam renginiui, bendradarbiaujant su Pasaulio Lietuvių Bendruomene ir Lietuvos ambasadomis užsienyje bus parengti siužetai iš skirtingų pasaulio uostų, kuriuos aplankė „Ambersail”. Kylio, Londono, Oslo, Kopenhagos, Stokholmo, Londono, Cape Town, Adelaidės, Buenos Aires, New Yorko, Almerijos, Sankt Peterburgo uostuose susirinkę ten gyvenantys lietuviai siųs specialius sveikinimus visiems, stebintiems koncertą, kurį tiesiogiai visam pasauliui transliuos LRT ir visi žiniasklaidos kanalai.

Šiemet Čikagoje liepos 6-ą dieną „Tautišką giesmę” giedosime Marquette Parko parapijoje (6812 S. Washtenaw Ave).

Renkamės 12 val. 45 min. Giedojimas – 1 val. p. p.
Kol tėveliai giedos, vaikai galės žaisti salėje krepšinį, bus kamuolių mėtymo varžybos, mažuosius pakviesime dalyvauti piešinių konkurse. Atvykusieji galės pasivaikšinti keptomis dešrelėmis, gaiviais gėrimais.

Piknikas tęsis iki 3 val. p. p., nes 5 val. p. p. „Tautiška giesmė” bus giedama ir Čikagos mieste prie „Pupos”. Tad visi norintys, galės suspėti nuvykti miesto centrą. Dalyviai kviečiami rinktis 4:45 val. p. p. Adresas: 201 East Randolph, Millennium Park.

Labai visų laukiame! Didelių ir mažų, šventiškai nusiteikusių, pasipuošusių tautine atributika.

JAV LB Marquette Parko apylinkės org. komitetas

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

NCUA

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo”)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

SIŪLO DARBĄ

Live-in caregiver needed. Cooking, light cleaning and personal care for my mother in Chicago Suburb. Must be fit & healthy.
Call Danny after 6 pm 708-612-8138.

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis